

MIKEITZ: THE SECRET OF CHANUKAH

The Light of the Eyes / Me'or Einiyim (Rabbi Menachem Nachum Twersky of Chernobyl)
Translated by Rabbi Art Green, pp. 348-49

...This is why God has given us the commandment of the Hanukkah candles. As the time for each of the *mitzvot* comes along, that very [power] which was present in the event commemorated is aroused once again.

On Passover we came out of bondage, out of enslavement to the forty-nine measures of defilement, and therefore we came out of physical bondage as well. Now, as Passover time comes around again, each of us can be liberated from his own forces of evil; this is why we burn the leaven, representing those forces of evil.

On Shavuot we receive the Torah, that which guides us for the rest of the year in God's service.

On Sukkot we are enveloped in the clouds of glory, the love of God that surrounds us.

Purim represents the fall of Haman and the wicked among the nations, so that we might be able to survive this bitter exile.

Now Hanukkah is the time for a person to return to Y-H-W-H by means of the Torah, just as happened in the days of Mattathias the High Priest. The Hellenists had defiled all the oil; all of wisdom had been corrupted. There remained but a single container of oil (wisdom), that of Torah. There too there was but a drop, hardly enough for one day, yet miraculously it burned for eight.

The world is built on cycles of seven days; once a cycle of seven [days] passes there begins another. These are called "the seven structural days." Now Mattathias served God on a very high contemplative level: he was indeed a High Priest. He was able to bring forth the light of an eighth day, [beyond the seven,] that of *binah*, giving light to the eight candles. This is why the Hanukkah candles have to be elevated from the ground by at least three handbreadths, so as not to appear as set in the ground, and lower than ten handbreadths, "For the *Shekhinah* has never come lower than ten" (BT Sukkah 5a).

...לזה נתן לנו השם מצות הדלקת נר חנוכה. כי כל המצוות שנצטוונו בבוא עת וזמן של כל מצוה ומצוה נתעורר הדבר שהיה בעת זמן המצוה כמאז ומקדם.

כי בחג הפסח יצאו ממצרים שהיו במ"ט שערי טומאה וגם בגשמיות יצאו ממצרים. וכעת בבוא הזמן יוצא כל אדם מקליפיות שלו, ולכן מבערין חמץ, שהוא סטרא אחרא.

ובשבועות הוא קבלת התורה ללכת בה כל השנה לעבוד את השם.

ובסוכות הוא ענני כבוד שמקיפין אותו בחסד אל כי חסד יסובבנו.

והנה בפורים הוא מתעורר מפלת המן הוא מפלת הרשעים שבאומות העולם בכדי שנוכל להיות קיימים בגלות המר.

ובחנוכה הוא עת לקרב האדם אל השם על ידי התורה כמו מאז מקדם בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול. שהיוונים טמאו כל השמנים - הם כל החכמות. ולא נשאר כי אם פך אחד של שמן - היא התורה. ולא נשאר כי אם מעט מזעיר, ונעשה נס שלא היה כי אם מעט על יום אחד, ודלקו שמונה ימים.

כי העולם הוא נבנה על ידי שבעה ימים - ואחר כלות השבעה, מתחילין עוד ז' ימים אחרים. וזהו הנקרא „שבעת ימי הבנין“. ומתתיהו בן יוחנן היה עובד את השם בשכל גדול - וזהו כהן גדול. והמשיך בעבודתו להאיר שמנה ימים, היינו מעולם הבינה, להאיר שמנה הנרות. ולכן נר חנוכה הוא למעלה מג' שלא תהא כארעא סמיכתא, ולמטה מעשרה, כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה.

[God] searches for ways that man not be utterly cut off from Him (2 Sam. 14:14); He miraculously brings Himself down lower than ten hand-breadths, right to where the person is, so that we might repent and come back to Him. The oil of the candles refers to wisdom, and God grants wisdom from His own mouth, knowledge and understanding, teaching us how to serve Him in a higher contemplative way. All this comes about through the mitzvah of lighting the Hanukkah candles. Just as it was then, so it is in every generation when the time of this commandment arrives...

רק שהשם חשב מִחֲשָׁבוֹת לְבַלְתִּי יָדָח מִמֶּנּוּ נִדָּח
היה על ידי נס שהשם כביכול מוריד למטה
מעשרה, ומתקרב אל האדם להשיבו ולהחזירו
אליו.

היינו שהשמן מרמז על חכמה כנ"ל וה' יתן
חכמה מפיו, דעת, ותבונה, ומלמד את האדם
שכל איך לעבוד את השם יתברך בשכל
ותשובה. וכל זה הוא על ידי מצות הדלקת נרות
חנוכה. וכאז כן עתה בכל דור בבוא עת וזמן
מצוה זו...

Dreaming in the Dark: Miketz and the Menora

(Rabbi Dr. Erin Leib Smokler, Dean of Students and Mashgicha Ruchanit, Yeshivat Maharat)

Midrash Rabbah (89:1) on the opening line of our parsha--“ויהי מקץ שנתיים ימים”-- hears resonances of the verse from Job 28:3-- “קץ שם לחשך”-- God puts boundaries on, or an end to, darkness. The Midrash continues,--“זמן נתן לעולם כמה שנים יעשה באפלה”-- Roughly translated: Some years are given to the world to linger in shadows, but know that there is an end. The story of Miketz is the story of the end of Joseph’s darkness... But it is also the story of Joseph’s own assertion of “קץ שם לחשך”-- Before the darkness even descends, he puts its end in place.

For eight days, during the darkest part of the year and during the darkest part of the night, we light candles. As one thinker, quoted in Itturei Torah, says so beautifully, commenting on the halakhic prescription to light the menorah after sunset:

The commandment of candle lighting on Chanukah is necessarily and essentially at the time of sunset, at the time when darkness covers the land and a fog [descends on] the nation; when the heart contracts from loneliness and despair and it looks like there is no ray of hope or spark of light, and like brighter times have ended. Just then must Chanukah candles be lit to raise light, to banish despair, and to draw in confidence and faithfulness.

When the world seems shrouded in shadows and overwhelmed by uncertainty; when heaviness and fear lurk; when the days grow short and the nights long, and the memories of sunnier times abate, we are called to create light—joyfully and publicly. Instead of yielding to the erasure of those sweet memories, on Chanukah we are charged to audaciously assert, precisely when it is most difficult to assert, that an end to the darkness will come.

Indeed, it will always come. With the help of a reserve of light, a glimmer of the glory of times past, the shadows will pass, our tradition teaches. “קץ שם לחשך.” There are built-in limits to all darkness, this holiday reminds us, if we are willing, like Joseph, to actively and preemptively seek light.